

The Role of Events in Shaping Collective Urban Visions: A Case Study of the 'Rasht's Civic Event 1422'

Aliakbar Salaripour¹ – Department of Urban Planning, Faculty of Art & Architecture, University of Guilan, Rasht, Iran.

Sara Nikmard Namin² – Department of Urban Planning, Faculty of Art & Architecture, University of Guilan, Rasht, Iran.

Mohammad Nouripour Sedehi³ – Department of Urban Planning, Faculty of Art & Architecture, University of Guilan, Rasht, Iran.

Zahra Ahmadi⁴ – Department of Urban Planning, Faculty of Art & Architecture, University of Guilan, Rasht, Iran.

Submitted: 25 April 2025 Revised: 23 June 2025 Accepted: 29 July 2025 Available online: 29 July 2025

Highlights

- **Events as an operational mechanism:** Public events function as core methodological instruments in strategic-operational planning, rather than mere symbolic gestures.
- **A practical step-by-step model:** The study introduces a scalable, procedural model for integrating public events throughout the urban visioning process.

Extended Abstract

Introduction

In recent decades, Iran's urban planning system has faced persistent criticism regarding the inefficacy of conventional master and detailed plans. These top-down frameworks have largely failed to address the dynamic needs of contemporary cities or meet the expectations of citizens, practitioners, and policymakers. Consequently, strategic planning—centered on formulating a shared, long-term vision—has emerged as a compelling alternative. While numerous studies have addressed participatory planning theoretically, few have examined the empirical, step-by-step implementation of participatory visioning in a real-world context. This paper addresses this gap by analyzing 'Rasht's Civic Event 1422', a public initiative designed to formulate a shared vision for the city of Rasht within its strategic-operational planning framework. The primary objective of this study is to evaluate the stages of 'event-readiness' in achieving a shared vision, thereby offering a replicable practical model for other Iranian municipalities.

Theoretical Framework

The theoretical foundation of this research rests on three interconnected pillars: participatory strategic planning, collaborative visioning, and event-based public engagement.

Participatory strategic planning asserts that effective urban strategy must originate from an inclusive visioning process involving municipal management, the private sector, civil society, and the general public. Participation legitimizes decision-making, broadens perspectives, and enhances social capacity. However, the literature warns that participation remains tokenistic unless it actively empowers citizens and fosters robust stakeholder networks.

¹ Correspondence to: salaripour@guilan.ac.ir

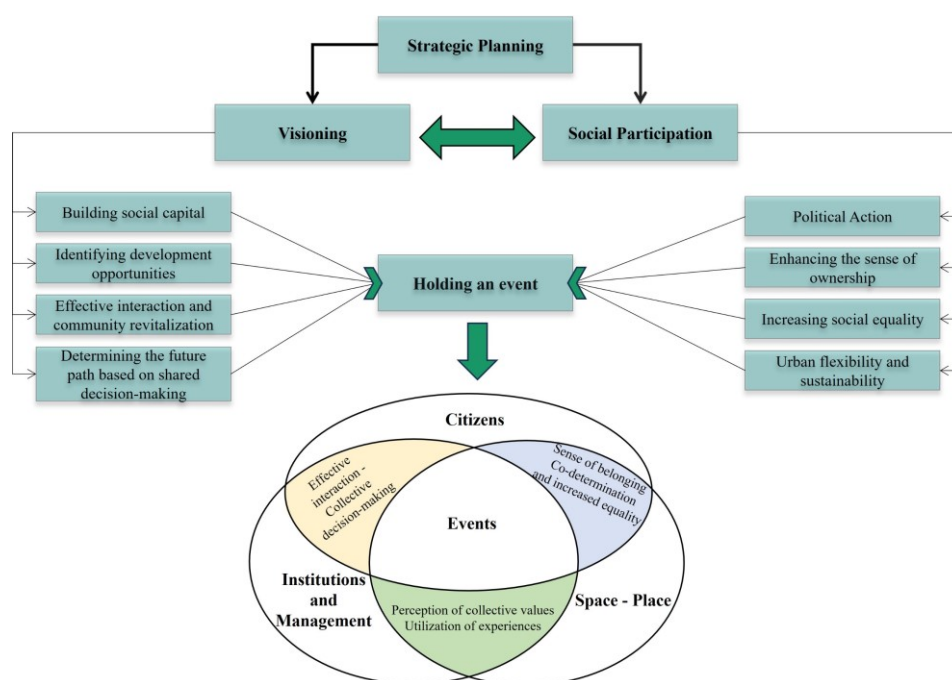
² S.nikmard@gmail.com

³ Mohamadnouripour93@gmail.com

⁴ Ahmadizahra1224@gmail.com

Collaborative visioning is defined as a collective process through which community members identify their current identity, core values, and future aspirations. Successful visioning requires two essential elements: a comprehensive baseline assessment of present conditions and genuine public engagement. Without these, visions remain bureaucratic exercises rather than living social contracts.

Events and festivals (including public gatherings and carnivals) are proposed here as strategic catalysts for engagement. Events create unique socio-linguistic spaces where citizens, institutions, and urban environments converge. They facilitate dialogue, foster a sense of belonging, and amplify diverse voices, including those of marginalized groups. Based on this synthesis, the study developed a conceptual framework (Figure 1) positing that effective visioning occurs when **citizens, urban institutions, and physical space** interact through event-driven dialogue. This interaction generates a shared language and a mutual understanding of collective values.

(Figure 1. Conceptual Framework)

Methodology

This research employs a policy analysis methodology within an extended framework that incorporates qualitative textual analysis. The study followed a four-step process:

- **Step 1: Literature Review:** Examining the theoretical foundations of participation, visioning, and event-based planning.
- **Step 2: Textual Analysis:** Refining the conceptual framework and conducting qualitative content analysis of national, regional, and local strategic documents, alongside international case studies.
- **Step 3: Pre-event Process Analysis:** Collecting multi-dimensional data through:
 - ✓ 900 structured questionnaires across Rasht's five districts (Cochran's formula, 0.08 margin of error).
 - ✓ 30 in-depth interviews with citizens.
 - ✓ 50 semi-structured interviews with experts, elites, and city council members (snowball sampling).
 - ✓ Consultations with 102 thematic working group participants and 25 district-level stakeholders.
- **Step 4: Event Analysis:** The primary public event, 'Rasht's Civic Event 1422', was held on July 16, 2023, in the pedestrian zone of Rasht's Municipality Square. The event engaged approximately 500 adults and 100 children through: (a) interactive mapping of local challenges and assets; (b) a children's drawing workshop titled 'My Lovable City'; and (c) a 'fingerprint voting' system for prioritizing vision themes.

Results and Discussion

The findings demonstrate that event-based visioning is both feasible and effective, provided that participation is embedded throughout the entire planning cycle rather than treated as a final validation step. Key results include:

1. **Divergent Priorities:** A significant gap was observed between elite and citizen priorities. While experts emphasized smart governance and integrated management, citizens prioritized tangible, everyday concerns: river restoration, efficient public transport, waste management, and family-friendly public spaces. This divergence underscores the necessity of early-stage citizen involvement.
2. **Synthesized Vision:** The final vision statement (Horizon 1422/2043) successfully synthesized 29 strategic axes prioritized by the public.
3. **Creation of ‘Language Spaces’:** The event transformed the pedestrian square—a site of collective identity—into a platform for face-to-face interaction between planners and the public. Children’s drawings added a crucial intergenerational dimension, revealing desires for safety and nature often overlooked in formal technocratic documents.
4. **Structural Barriers:** Despite the event’s success, deep-seated challenges remain, including bureaucratic centralization, lack of managerial stability, and historical mistrust. Some citizens’ reluctance to participate in ‘fingerprint voting’ highlighted a lingering skepticism regarding whether their input would manifest as tangible change.

Conclusion

This research provides an empirically grounded model for utilizing public events as legitimate policy instruments that bridge the gap between technocratic planning and lived experience. The study concludes that:

- Genuine participation requires citizen involvement from the earliest stages of problem identification, not just during final prioritization.
- **Sustainability of Participation:** The effectiveness of public events is contingent upon their continuity. Consistent follow-up and oversight mechanisms are essential to enhance participatory capacity and strengthen citizens’ agency. Without such continuity, participation risks being reduced to a superficial, one-off exercise.
- **Institutionalization:** ‘Event-readiness’ must be institutionalized within municipal frameworks through dedicated budgets, transparent feedback loops, and continuous reporting to the public.
- **Structural Reform:** Without addressing the underlying pathologies of urban governance—such as bureaucratic resistance and systemic distrust—even the most well-designed events may remain symbolic gestures rather than drivers of participatory democracy.

Key words

Event-Readiness, Policy Analysis, Civic Event, Shared Vision, Strategic Planning.

Citation: Salaripour, A., Nikmard Namin, S., Nouripour Sedehi, M., Ahmadi, Z. (2026) The Role of Events in Shaping Collective Urban Visions: A Case Study of the 'Rasht's Civic Event 1422', *Motaleate Shahri*, 15 (58), 35–54.
Doi: 10.22034/urbs.2025.143548.5154

Copyrights:

Copyright for this article is retained by the author(s), with publication rights granted to Motaleate Shahri. The article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

نقش رویدادها در ترسیم چشم‌انداز مشترک شهری

مطالعه موردی: رویداد مردمی؛ رشت ۱۴۲۲

علی اکبر سالاری پور^۱، دانشیار، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و هنر، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.
 سارا نیک‌مرد نمین^۲، دانش آموخته دکتری، گروه شهرسازی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.
 محمد نوری پور سدهی^۳، دانشجوی دکتری، گروه شهرسازی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.
 زهرا احمدی^۴، دانشجوی دکتری، گروه شهرسازی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

تاریخ دریافت: ۵ اردیبهشت ۱۴۰۴ تاریخ بازنگری: ۲ تیر ۱۴۰۴ تاریخ پذیرش: ۷ مرداد ۱۴۰۴ تاریخ انتشار آنلاین: ۷ مرداد ۱۴۰۴

چکیده

در دو دهه اخیر، رویکرد راهبردی مبتنی بر ترسیم چشم‌انداز مشترک برای شهرها در نظام برنامه‌ریزی شهری ایران مطرح شده است. در این راستا، پژوهش حاضر به بررسی «رویداد مردمی؛ رشت ۱۴۲۲» و اهمیت رویدادپذیری شهرها در شکل‌گیری این چشم‌اندازها پرداخته است. از این‌رو با اتخاذ روش تحلیل سیاست در یک مدل گسترده‌تر که شامل تحلیل متنی است، چهار گام در فرایند ترسیم چشم‌انداز و برگزاری رویداد مردمی؛ رشت ۱۴۲۲ طی شد و مورد تحلیل قرار گرفت. گام نخست شامل مرور مبانی نظری بود. در گام دوم با تدقیق مدل مفهومی برای شکل‌گیری رویداد مردمی شهر رشت و اهمیت کنار هم قرارگیری سه‌گانه فضا و مکان، شهروندان و نهادها و مدیریت شهری در شکل‌گیری فضای زبانی و تعاملی در ترسیم چشم‌انداز تبیین شد. سپس در ادامه این گام، مروری کیفی و دسته‌بندی از اسناد تولید سیاست با استفاده از تحلیل متنی صورت گرفت. پس از مرور اسناد، در گام سوم پیش‌تعریف شکل‌گیری رویداد شامل تکمیل و تحلیل پرسشنامه‌ها و مصاحبه‌های عمیق از شهروندان، جلسات کارگروهی و مصاحبه با ذی‌نفعان و در نهایت اتخاذ نظرات نخبگان و تأثیرگذاران در شهر رشت انجام شد تا با توجه به ماهیت مشارکتی بودن چشم‌اندازسازی، محورهای اصلی چشم‌انداز در حضور اکثریت ذی‌نفعان و ذی‌نفعان ترسیم شود. سپس در گام چهارم و نهایی، رویداد اصلی برگزار شد و با تکمیل سه فعالیت اصلی در رویداد، ۲۹ محور اصلی چشم‌اندازها تکمیل و اولویت‌بندی شدند و بیانیه چشم‌انداز تکمیل شد. این پژوهش با پیاده‌سازی گام‌به‌گام رویداد مشارکتی، الگویی عملی برای افزایش مشارکت شهروندان و کلیه ذی‌نفعان و ذی‌نفعان در فرآیند ترسیم چشم‌اندازهای شهری ارائه کرده است.

واژگان کلیدی: تحلیل سیاست، تحلیل متنی، چشم‌انداز مشترک، رویدادپذیری، رویداد مردمی، رویکرد راهبردی.

نکات برجسته

- رویدادها به‌عنوان سازوکار عملیاتی در برنامه‌ریزی راهبردی: رویدادهای عمومی در برنامه‌ریزی راهبردی- عملیاتی نه به‌عنوان فعالیت‌های تشریفاتی، بلکه می‌توانند به‌عنوان ابزار اصلی روش‌شناختی عمل کنند.
- یک الگوی عملی گام‌به‌گام: این پژوهش یک الگوی عملی و گام‌به‌گام برای استفاده از رویدادهای عمومی در تمام مراحل فرآیند چشم‌اندازسازی ارائه می‌دهد.

^۱ ایمیل نویسنده مسئول: salaripour@guilan.ac.ir

^۲ S.nikmard@gmail.com

^۳ Mohamadnouripour93@gmail.com

^۴ Ahmadizahra1224@gmail.com

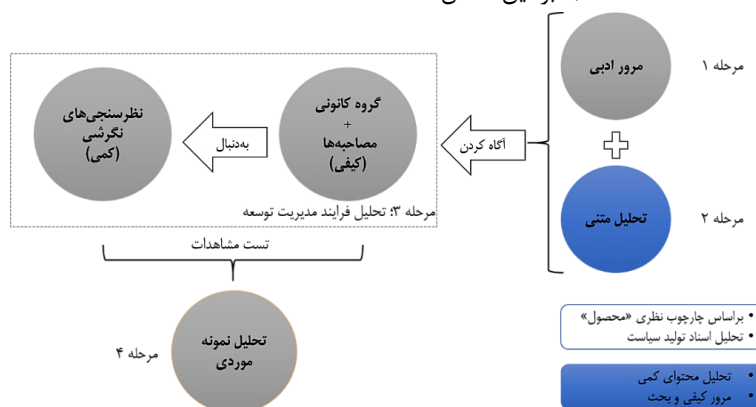
۱. مقدمه

در سال‌های اخیر، نقدهای متعددی بر طرح‌های جامع و تفصیلی به‌عنوان اسناد اصلی توسعه شهری وارد شده است. این طرح‌ها در ایران نتوانسته‌اند کارکرد مطلوبی داشته و انتظارات مدیران شهری، برنامه‌ریزان و شهروندان را برآورده سازند (Habibi & Sheikh Ahmadi, 2023). همچنین، براتی با اشاره به فاصله چشمگیر میان مفاد طرح‌های جامع، هادی و تفصیلی و واقعیت‌های اجرایی شهرها، از ناکارآمدی این الگوی برنامه‌ریزی سخن گفته است (Barati, 2006). در پاسخ به این چالش‌ها، رویکرد راهبردی به‌عنوان جایگزینی برای برنامه‌ریزی شهری در ایران مطرح شد؛ رویکردی که پایه و اساس آن ترسیم چشم‌انداز ایده‌آل شهرهاست. بر این اساس، مطابق ماده ۱۵ قانون نوسازی شهری، تدوین برنامه‌های راهبردی- عملیاتی پنج‌ساله با چشم‌انداز بیست‌ساله در دستور کار شهرداری‌ها قرار گرفت. هرچند این برنامه‌ها همچنان بر طرح‌های جامع و تفصیلی استوارند، اما با ماهیتی مشارکتی و مبتنی بر ظرفیت‌ها و دارایی‌های هر شهر تدوین می‌شوند. ازاین‌رو، چشم‌انداز شهری باید بازتاب‌دهنده هویت، ارزش‌ها، تعلقات و تصویر مطلوب شهر از منظر شهروندان باشد. به منظور همراه‌سازی مردم و دریافت تصویر ایده‌آل آنان، می‌توان از ابزارهای مختلفی بهره گرفت که در این میان، رویدادهای عمومی جایگاه ویژه‌ای دارند. رویدادهایی همچون جشنواره‌ها، نمایش‌ها و کارناوال‌ها، به دلیل تنوع، انعطاف‌پذیری و ظرفیت بالای تعامل اجتماعی، به ابزاری مؤثر در تحقق اهداف توسعه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی تبدیل شده‌اند (Curtis & Jones, 2024). همچنین، این رویدادها با تقویت تعاملات اجتماعی، ارتقای کیفیت زندگی ساکنان (Yolal et al, 2016). و تأثیرگذاری بر ادراک، هویت و خرده‌فرهنگ‌های شهری، نقش مهمی در شکل‌دهی تصویر شهر ایفا می‌کنند (Richards & Palmer, 2012). بر این اساس،

پژوهش حاضر نقش رویدادها را در فرآیند چشم‌اندازسازی برنامه‌های راهبردی- عملیاتی شهر بررسی کرده و تجربه «رویداد مردمی؛ رشت ۱۴۲۲» را به‌عنوان نمونه‌ای اجرایی برای تحلیل تأثیر رویدادها در ترسیم تصویر ایده‌آل شهروندان از شهر رشت مطالعه می‌کند. وجه تمایز این پژوهش، تحلیل یک فرآیند مشارکتی مبتنی بر تجربه عملی است. ازاین‌رو، هدف پژوهش «بررسی مراحل رویدادپذیری در راستای دستیابی به چشم‌انداز مشترک در برنامه‌ریزی راهبردی- عملیاتی شهر رشت» است.

۲. روش

با توجه به ماهیت پژوهش و بررسی تجربه «رویداد مردمی ۱۴۲۲»، تحلیل ابزارهای سیاست‌گذاری مرتبط با طراحی، اجرا و نتایج رویداد، از جمله جمع‌بندی چشم‌اندازهای پیشین، اسناد فرادست، تجارب داخلی و خارجی، شیوه‌های آگاه‌سازی و مشارکت شهروندان، ضروری است. ازاین‌رو، روش «تحلیل سیاست^۱» به‌عنوان مناسب‌ترین روش تحقیق انتخاب شد. در این پژوهش، مدل چهارمرحله‌ای زمیت (تصویر شماره ۱) شامل «مرور ادبی»، «تحلیل متنی^۲»، «تحلیل فرایند توسعه» و «تحلیل نمونه موردی» مبنای تحلیل قرار گرفته است (Zammit, 2017). تحلیل متنی با تلفیق رویکردهای کمی و کیفی، امکان درک جامع‌تر مسائل پژوهش را فراهم می‌کند (Creswell & Plano Clark, 2023) و در شناسایی روندها، شباهت‌ها و تفاوت‌های مفهومی و تاریخی کاربرد دارد (Flaminio et al, 2024; Dufour et al, 2019). بر این اساس، پس از مرور ادبیات و تدوین چارچوب نظری، اسناد مرتبط با چشم‌اندازسازی و برگزاری رویداد تحلیل محتوا شدند و در ادامه، داده‌های کمی و کیفی از طریق مرور اسناد و تجارب پرسشنامه‌های شهروندان، مصاحبه‌های عمیق و جلسات کارگروهی با مدیران، متخصصان و نخبگان گردآوری شد.

تصویر شماره ۱: فرآیند تحلیل متنی (ماخذ: Zammit, 2017)

² Textual Analysis

¹ Policy Analysis

۳. بحث و یافته‌ها

۳.۱.۲. نقش مشارکت در فرآیند چشم‌اندازسازی برای

شهر

تعاریف متعددی از چشم‌انداز ارائه شده است؛ اما به‌طور کلی «چشم‌انداز به‌دنبال ارائه یک توضیح شفاف و مختصر در این باره است که جامعه پس از دستیابی به ظرفیت کامل خود، چگونه باید باشد؟» (Bryson, 2018). با تأکید بر لزوم ترسیم یک چشم‌انداز مشترک، چشم‌اندازسازی دو اصل ضروری شامل «اتکای چشم‌اندازسازی بر سنجش جامع وضعیت» و «مشارکتی بودن» دارد (Golkar, 2005). در اصل، چشم‌انداز بخشی از تلاش راهبردی اجتماعی است که برای ایجاد تغییر در جامعه و تعیین مسیری برای آینده طراحی می‌شود (Walzer & Hamm, 2012). فرآیند چشم‌اندازسازی باید شامل دخیل شدن شهروندان، کارکنان دولت محلی، لیدرهای تجاری و نمایندگان سازمان‌های مردم‌نهاد و غیرانتفاعی باشد (Walzer & Hamm, 2012).

عامل مؤثر بین مقامات و مردم (در قالب مشارکت) می‌تواند به شناسایی کیفی مشکلات و وظایف اصلی مدیریت در زمینه توسعه محیط شهری، شناسایی نیازهای جوامع محلی و احساسات عمومی کمک کند و در آینده، موجب کاهش تعارضات شهری (Malyskhina, 2023) و همچنین ترسیم تصویری مطلوب از آینده و تعیین مسیر دستیابی به آن از طریق مشارکت شود (Ende et al, 2022). باوجود نقش حیاتی جامعه، مطالعات کمتری وجود دارد که دیدگاهی کل نگر و سیستمی در مورد رویکردهای مختلف مشارکت جامعه در ادبیات نظری ارائه دهد (Anthony, 2024). برای تدوین الگوهای چشم‌انداز شهری و ایجاد تصویر ایده‌آل مردم از شهرها در راستای تحقق مشارکت واقعی، نیاز به نوآوری و راهکارهای خلاقانه است تا با ایجاد یک زمینه مشترک فکری، چشم‌اندازی از آنچه که شهر باید باشد، ایجاد شود. در این راستا برگزاری رویداد و فستیوال یکی از تکنیک‌های مورد توجه در این پژوهش است.

۳.۱.۳. نقش رویدادها در مشارکت‌پذیری در

چشم‌اندازسازی شهر

رویدادهای عمومی، آیین‌ها، بازی‌ها و فستیوال‌ها در جهان متعدد و فراگیر هستند و از دوران باستان اجزای حیاتی در هر جامعه و تمدنی هستند؛ آیین‌های از جامعه هستند که آن را بازتاب داده و بازآفرینی می‌کنند، جامعه را می‌سازند و ارزش‌های مشترک را تقویت می‌کنند (Ziakas, 2024). جشنواره‌های اجتماعی اغلب

۳.۱. گام نخست: مرور مبانی نظری

مرور مبانی مرتبط با پژوهش یکی از مهم‌ترین ارکان در فرایند تحلیل متنی است (Zammit, 2017)، در همین راستا با تکیه بر موضوع پژوهش، مروری بر مفاهیمی همچون نقش مشارکت در برنامه‌ریزی راهبردی شهر، نقش مشارکت در فرایند چشم‌اندازسازی و نقش رویداد در چشم‌اندازسازی صورت پذیرفت.

۳.۱.۱. نقش مشارکت در برنامه‌ریزی راهبردی شهر

برنامه‌ریزی راهبردی شهر باید با فرآیند جامع چشم‌اندازسازی آغاز شود؛ فرآیندی که زمینه دستیابی ساکنان به چشم‌اندازی مشترک برای توسعه آینده شهر را فراهم کرده و با مشارکت ذی‌نفعانی همچون نهادهای دولتی، صنعت، دانشگاه، سازمان‌های مدنی و شهروندان انجام می‌شود (Fouladi & Zabihi, 2015; Domaradzka, Biesaga & Domaradzka, 2022). مشارکت عمومی یکی از اصول اساسی حکمرانی دموکراتیک است و با افزایش مشروعیت تصمیم‌ها، ارتقای اثربخشی سیاست‌ها، نوآوری، شفافیت، کاهش تعارضات، تقویت ظرفیت جامعه و حفاظت از حقوق بشر همراه است (Rijal, 2023). همچنین، توانمندسازی شهروندان، شکل‌گیری شبکه‌های همکاری، تدوین چشم‌انداز مشترک و جلب توافق ذی‌نفعان از ارکان برنامه‌ریزی راهبردی به‌شمار می‌رود (Albrechts, 2017; Mega, 2022). مشارکت کنشی گروهی است که احساس مالکیت را تقویت، سطح رضایت جامعه را افزایش و رفاه فردی و گروهی را بهبود می‌بخشد (Harris, Franz & O'Hara, 2023). نحوه و دامنه مشارکت به ارزش‌های عمومی و طراحی فرآیند مشارکت بستگی دارد (Clark, 2021) و از طریق آگاه‌سازی شهروندان و ایجاد فرصت گفت‌وگو می‌توان مشارکت گسترده‌تری را میان ذی‌نفعان ایجاد کرد (Burby, 2003).

فرآیندی که یک جامعه در تعیین چشم‌انداز در مورد یک برنامه اقدام طی می‌کند، مهم‌ترین بخش برنامه‌ریزی است؛ چرا که در فرآیند چشم‌اندازسازی، اعضای جامعه به‌طور مشترک هویت، هدف و ارزش‌های جمعی فعلی و ترجیحی خود را شناسایی و دیدگاه مشترکی از آینده خود ایجاد می‌کنند (Chitakira, 2024). از این رو در ادامه مبانی نظری، نقش مشارکت در فرایند چشم‌اندازسازی مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

ذهنی و کیفیت زندگی آنها تأثیر بگذارد. آنان بیان کردند در حالی که مزایای اجتماعی و مزایای فرهنگی و آموزشی پیش‌بینی‌کننده‌های مثبت بهزیستی ذهنی ساکنان هستند، نگرانی‌های کیفیت زندگی تأثیر منفی بر رفاه ساکنان دارد (Yolal et al, 2016). پژوهش لونیلا و همکاران (2019) به‌طور خاص دلایلی را بررسی می‌کند که چرا هم‌افزایی عوامل ارزشمندی را در تولید جشنواره‌های شبکه‌ای تشکیل می‌دهد و چگونه فعالیت‌ها در پلتفرم ایجاد کننده ارزش، به‌نام فضای گفت و گو انجام می‌شود. همچنین مدیران جشنواره به دلیل نیاز به جلب حمایت عمومی از جشنواره و افزایش موجه بودن و وجود جشنواره در مقصد، باید فضای گفت و گو را از نظر راهبردی بسیار مهم در نظر بگیرند (Luonila et al, 2019).

۳.۲. گام دوم: تحلیل متنی

بر اساس روش تحقیق، گام تحلیل متنی شامل دو بخش تدقیق چارچوب نظری از مرور مبانی نظری و تحلیل اسناد تولید سیاست (مرتبط با هدف) از طریق تحلیل محتواست.

۳.۲.۱. تدقیق چارچوب نظری

بر اساس مرور ادبی، دو فرایند در هم‌تنیده برنامه‌ریزی راهبردی یعنی مشارکت اجتماعی و چشم‌اندازسازی هر کدام دارای تبعاتی هستند که در مدل بدان اشاره شده است. در این میان، برگزاری رویداد روشی راهبردی در راستای افزایش مشارکت‌پذیری است که برخی از جنبه‌های پایداری اجتماعی را توسعه می‌دهد. رویدادها فرصت‌هایی برای مشارکت، افزایش تعاملات و توسعه شبکه‌ها را فراهم و احساس تعلق به یک مکان را ایجاد می‌کند (Stevenson, 2022). اما یکی از چالش‌های برگزاری رویدادها، فرآیند دموکراتیزه کردن فضا و تسهیل فضاهای زبانی در بین ذی نفعان و ذی نفوذان است (Luonila et al, 2019). از این رو باید در جهت ایجاد مشارکت واقعی و جلوگیری از فشار بوروکراتیک در فرایند برگزاری رویدادها تلاش کرد.

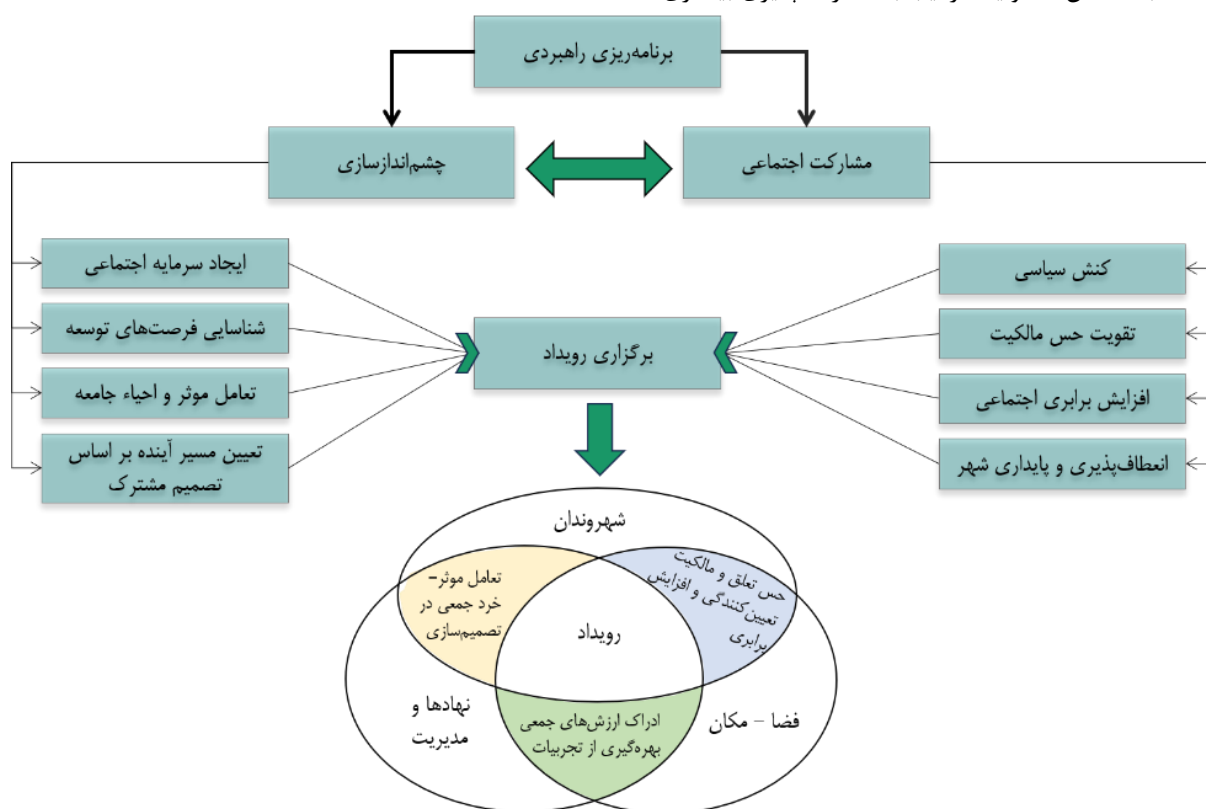
بر اساس مرور مبانی نظری و در جهت تدقیق چارچوب مفهومی پژوهش، باید گفت که رویدادها با کنارهم قراردادن سه‌گانه شهروندان، نهادها و مدیریت شهری و فضا-مکان (که رویداد در آن شکل می‌گیرد) می‌توانند در راستای چشم‌اندازسازی مشارکتی اثرگذار باشند؛ بدین صورت که با ایجاد میدانی ارتباطی بر اساس ایجاد تعامل و گفت و گو بین شهروندان و نهادهای مدیریتی در یک بستر فرهنگی - اجتماعی - سیاسی، تعاملات

ارزش‌ها و آرزوهای ساکنان را منعکس می‌کنند و به اعتبار و قدرت بخشیدن به هویت و عزت نفس جامعه کمک می‌کنند. آنها بستری برای صداهای مختلف جامعه فراهم می‌کنند و به مدیریت تنش‌های اجتماعی، سیاسی و فرهنگی کمک می‌کنند (Derrett, 2003). رویدادها همچنین می‌توانند به‌عنوان وسیله‌ای برای گروه‌های اقلیت برای حفظ شیوه‌های فرهنگی و کاهش انزوای اجتماعی و در نتیجه حمایت از جوامع به حاشیه رانده شده باشند (Hassanli, Walters & Williamson, 2015; Mair & Duffy, 2021). رویدادها در این میان می‌توانند نقشی محرک در فعالیت و هدایت مشارکت و تعامل مؤثر و بیشتر شهروندان در شهر داشته باشند. رویدادها فضاهایی برای ایجاد جریانات تعاملی فراهم می‌آورند و زبان گفت و گو، عنصر سازنده فضای این رویدادهاست (براتی و همکاران، ۱۴۰۰). به این ترتیب شرکت‌کنندگان رویدادها جشنواره‌های آینده‌نگرانه می‌توانند در یک فرایند برنامه‌ریزی دموکراتیک به «بازیگر» تبدیل شوند؛ نه این که توسط نهادهای سیاسی و اقتصادی هدایت شوند. بنابراین برگزارکنندگان رویداد (بازیگران و نهادها) این فرصت را دارند که یک چشم‌انداز برنامه‌ریزی در جامعه ایجاد کنند و با فعالیت‌های پیگیری ماهرانه، می‌توانند از اشتیاق و دانش ایجادشده توسط رویداد برای تأثیرگذاری در برنامه‌ریزی استفاده کنند (kaplan et al, 2004).

نکته‌ای که باید بدان توجه داشت این است که رویدادها با چالش‌هایی روبه رو هستند. تقدم کالایی‌شدن و سیاسی‌شدن بر سایر جهت‌گیری‌های رویدادها رایج است که اغلب با ساختار درونی و خصوصیات فرهنگی - اجتماعی رویدادها در تضاد است. رویدادهایی قربانی می‌شوند تا در خدمت منافع تجاری و برنامه‌های سیاسی نخبگان باشند. در نتیجه ادامه نابرابری در توزیع مزایا و حذف یا به حاشیه راندن گروه‌های محروم از هسته تصمیم‌گیری در رویدادهایی که بر کیفیت زندگی آنها تأثیر می‌گذارد، امری نیازمند به توجه قلمداد می‌شود (Ziakas, 2024). زیاکاس با دیدگاهی انتقادی - اکتشافی، حقایق و بطلان‌های پنهانی همچون موقتی و گذرا بودن پدیده‌های رویداد، نامناسب بودن مفهوم میراث، جزیره‌ای بودن زمینه رویدادها و تکه تکه شدن بیش از حد این بخش، نفوذ ابزارگرایی سیاسی - تجاری در اجرای رویداد، قطبی‌سازی بین پارادایم‌های رویکردگرا و انتقادی زیربنای مطالعات رویداد را کشف می‌کند (Ziakas, 2024). یولال و همکاران (2016) بررسی کردند که چگونه مشارکت ساکنان در جشنواره‌های محلی ممکن است بر رفاه

می‌شود. همچنین فضای رویدادها که مبتنی بر تعامل و گفت و گو هستند، سبب فراهم آوردن برابری و نقش‌پذیری شهروندان شده و شهروندان در یک فضای برابر می‌توانند با خودمختاری و تعیین‌کنندگی (Molavi & Nouripour, 2024) نسبت به چشم‌اندازها و فرصت‌های توسعه شهر مشارکت داشته باشند و سرمایه‌های اجتماعی خود را بازایی کنند. از مجموع مطالعات انجام شده از مرور مبانی نظری، مدل مفهومی پژوهش طبق تصویر شماره ۲ ارائه شده است.

مؤثر بین شهروندان و مدیریت شهری شکل گیرد (Bherer et al, 2016) و تعیین محورهای چشم‌انداز بر اساس تصمیمات مشترک حاصل شود. همچنین نهادهای شهری با قرارگیری در فضا _ مکان رویداد می‌توانند به‌طور ملموس‌تر ارزش‌های جمعی، خواسته‌ها و آرزوهای شهروندان را ادراک کنند. در نهایت مطلوب است که رویدادها در بستری از مکان‌ها شکل گیرند که جامعه نسبت به آن احساس دل‌بستگی و حس تعلق دارد (Erfani, 2022). با شکل‌گیری رویدادها در آن مکان‌ها و تداوم رویداد، جامعه با احساس مسئولیت ترغیب به مشارکت‌پذیری بیشتری

تصویر شماره ۲: مدل مفهومی پژوهش

به‌جای تمرکز بر فراوانی اصطلاح، مقایسه بین دسته‌های اسناد انجام می‌شود. ملاحظات مورد نیاز برای درک کامل و مناسب متن در این فرایند عبارتند از (Krippendorff, 2004): ترسیم استنتاج از متون مورد تجزیه و تحلیل؛ درک واحدهای متن خاص اصطلاحات (و استنباطها)؛ فیلتر و اصلاح لیست اصطلاحات؛ و به رسمیت شناختن واحدهای متن و اختصاص اصطلاحات به دسته‌بندی‌ها.

بر این اساس با توجه به فرآیند پیش‌تعریف رویداد برای ایجاد چشم‌انداز در طرح راهبردی- عملیاتی شهر رشت، جمع‌بندی چشم‌اندازهای پیشین، جمع‌بندی اسناد فرادست مرتبط با توسعه

۳.۲.۲. تحلیل کیفی اسناد تولید سیاست مرتبط با چشم‌اندازسازی

در روش تحلیل متنی، تحلیل محتوا به معنای کاهش کل حجم اسناد به مجموعه‌ای از دسته‌بندی‌های مرتبط است. در واقع در این روش شمارش اصطلاحات بی‌معنی است و باید در نظر داشت که صفات و معادل‌های واژگان در تحلیل متن تأثیرگذارند. بهترین راه برای تجزیه و تحلیل چنین زمینه‌ای، خواندن متن است که فرایند کیفی قلمداد می‌شود. تجزیه و تحلیل دسته‌ها، جهت‌گیری کلی سند مورد مطالعه را بررسی می‌کند. بنابراین

شهری، جمع‌بندی محورهای چشم‌انداز از تجارب داخلی و خارجی مؤثر طبق فرایند فوق مورد خوانش، مقایسه تحلیلی و دسته‌بندی قرار گرفتند. گفتنی است که این فرآیند کیفی شامل خوانش متن و سایر مراحل، از جمله ترسیم استنتاج از متون، درک واحدهای متن، فیلتر و اصلاح لیست اصطلاحات و در نهایت دسته‌بندی متون بدون استفاده از نرم‌افزارهای تحلیلی و توسط نگارندگان از طریق فرایندهای اصطلاحاً دستی و غیر نرم‌افزاری صورت گرفت.

۳.۲.۳. جمع‌بندی اهداف توسعه شهری مبتنی بر اسناد فرادست

اسناد فرادست برنامه‌ریزی راهبردی- عملیاتی در سه سطح ملی، منطقه‌ای و شهری دسته‌بندی شده‌اند. جدول شماره ۱، اسناد مورد بررسی و تحلیل متنی را نشان می‌دهد. این اسناد به بررسی محورهای اصلی توسعه در سطح ملی، منطقه‌ای و شهری در ایران، با تمرکز ویژه بر محورهایی که در ترسیم چشم‌انداز شهر رشت اثرگذارند و به‌عنوان محورهای فرادست توسعه شهر رشت قلمداد می‌شوند، مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند.

جدول شماره ۱: جمع‌بندی اهداف توسعه شهری مبتنی بر اسناد فرادست

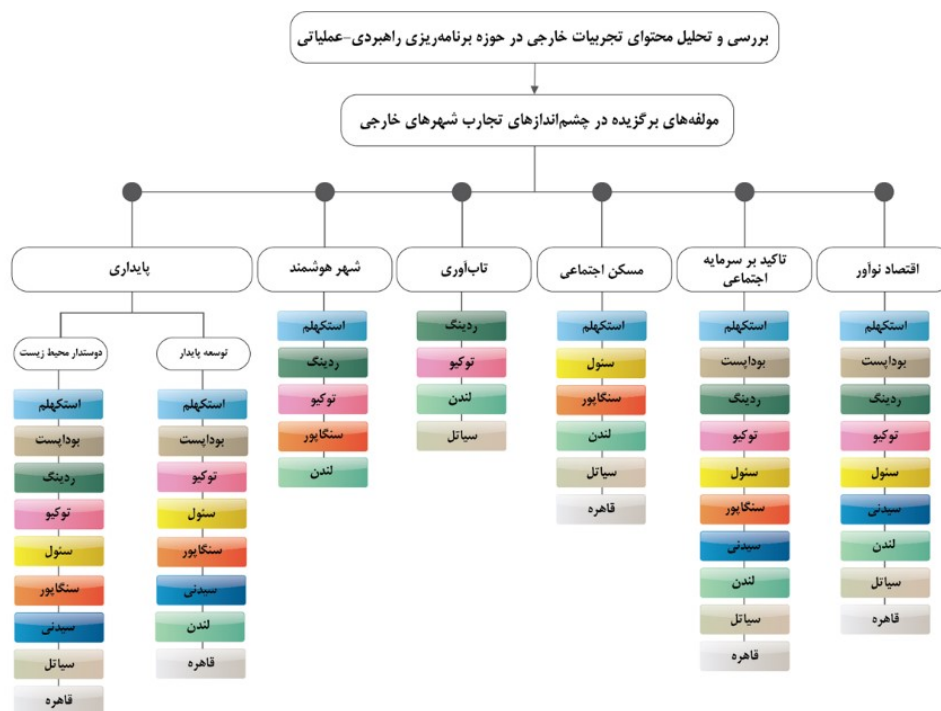
سطح اسناد	عنوان اسناد	محورهای اصلی مرتبط با چشم‌اندازسازی
ملی	سند آمایش سرزمین، ۱۳۹۹	توسعه زیرساخت‌های شهری و منطقه‌ای: تأکید بر توسعه زیرساخت‌های لازم برای نقش‌آفرینی شهر رشت در شبکه شهرهای جهانی و ارتباط با منطقه آزاد انزلی.
	سند کالبدی ملی، ۱۳۷۵	حفظ منابع طبیعی: توجه به زیست‌بوم‌های طبیعی مانند رودخانه‌های گوهررود و زرجوب و نیاز به توسعه پایدار این منابع.
	سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴	تاب‌آوری شهری و پدافند غیرعامل: افزایش تاب‌آوری در برابر مخاطرات طبیعی مانند زلزله و سیل.
	سند نقشه اولویت و فوریت‌های توسعه کشور، ۱۴۰۰	عدالت سرزمینی و توسعه متوازن: تأکید بر تحقق عدالت و کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای از طریق رعایت ملاحظات آمایشی و فضایی.
	برنامه هفتم توسعه کشور، ۱۴۰۲-۱۴۰۶	توسعه پایدار و حفظ اراضی کشاورزی: جلوگیری از پراکنده‌روی شهری و حفظ اراضی کشاورزی حاشیه شهرها.
منطقه‌ای	مطالعات طرح کالبدی مناطق ساحلی شمال (گیلان، مازندران و گلستان)، ۱۳۸۸	توسعه زیرساخت‌های گردشگری: تقویت قابلیت‌های گردشگری استان گیلان با توجه به موقعیت ممتاز طبیعی و زیست‌محیطی.
	طرح توسعه و عمران (جامع ناحیه گیلان مرکزی)	- بهبود شبکه‌های حمل‌ونقل و ارتباطات: توسعه شبکه‌های ارتباطی زمینی و کاهش تراکم جمعیت در مناطق ساحلی.
	سند آمایش استان گیلان در افق ۱۴۱۴	تقویت مشارکت مردمی: افزایش مشارکت شهروندان در فرآیندهای توسعه و بهبود کیفیت زندگی.
	بازنگری برنامه آمایش استان گیلان ۱۳۹۷	هویت شهری: تبدیل رشت به شهری با هویت و نمادهای تاریخی و فرهنگی غنی.
شهری	طرح جامع رشت، ۱۳۸۶	توسعه کالبدی-اجتماعی و بهبود کیفیت سکونت: توسعه کالبدی شهر با رویکرد جلب مشارکت مردمی و ارتقای کیفیت زندگی شهری.
	طرح مجموعه شهری رشت، ۱۳۹۱	کاهش ترافیک و زمان سفر: ایجاد رینگ‌های پیرامون هسته مرکزی شهر برای کاهش ترافیک و بهبود سیستم حمل‌ونقل.
	طرح تفصیلی رشت، ۱۴۰۲	افزایش ایمنی شهری: کاهش آمار مرگ و میر ناشی از حریق و بهبود سیستم‌های ایمنی و اطفای حریق، افزایش آموزش‌های ایمنی و کاهش هزینه‌های ناشی از آتش‌سوزی.
	سند بازآفرینی رشت، ۱۳۹۷	احیای رودخانه‌ها: ساماندهی و احیای رودخانه‌های زرجوب و گوهررود به عنوان عرصه‌های عمومی جذاب و سرزنده.
	ساماندهی حریم رودخانه‌های زرجوب و گوهررود، ۱۳۸۶	هوشمندسازی و مدیریت یکپارچه شهری: تبدیل رشت به شهری هوشمند با خدمات‌رسانی کارآمد و مدیریت یکپارچه.
	تهیه و تدوین سند چشم‌انداز بیست‌ساله و برنامه استراتژیک پنج‌ساله شهرداری رشت، ۱۳۹۱	گردشگری شهری: برگزاری جشنواره‌ها و فستیوال‌ها و توسعه گردشگری شهری با برگزاری جشنواره‌های خوراک و رویدادهای فرهنگی برای جذب گردشگران داخلی و خارجی.
	بهنگام‌سازی مطالعات جامع حمل و نقل و ترافیک شهر رشت، ۱۳۹۴	
	طرح جامع ایمنی شهر رشت در برابر حریق، ۱۳۹۴	

۳.۲.۴. جمع‌بندی چشم‌اندازهای پیشین شهر رشت

در این بخش از برآیند مرور سه سند اصلی در ارتباط با چشم‌اندازهای پیشین رشت، یعنی سند چشم‌انداز رشت (۱۳۹۱)، چشم‌انداز برنامه اول راهبردی- عملیاتی شهر رشت (۱۳۹۲-۱۳۹۶) و برنامه عملیاتی برندسازی شهر رشت (۱۳۹۵)، در یک جمع‌بندی کلی، چشم‌اندازهای پیشین شهر و شهرداری رشت را می‌توان اینگونه بیان کرد: رشت شهری است؛ برخوردار از نظام مدیریت یکپارچه مبتنی بر حکمروایی خوب شهری، با جایگاه برتر جهانی در زمینه گردشگری خلاق، چابک، پاسخگو با آمد و شد، روان و رفاه عمومی و عدالت‌محور، پویا و پایدار، پاک، سالم، جذاب و سازگار با محیط، با نمادهای تاریخی و فرهنگی غنی اسلامی و ایرانی، با مردمی با نشاط، مسئولیت‌پذیر، مشارکت‌جو، مورد اعتماد و اندیشمند، پیشرو در تبیین و طی فرایند برندسازی شهری، پیاده‌مدار با حمل و نقل عمومی گسترده، ایمن و سریع، هوشمند، رقابت‌پذیر، کانون اصلی گردشگری و خدمات پیشرفته، بوم‌شهری سبز و ایمن همراه با آسایش برای جامعه و توسعه‌یافته، متوازن و تعادل‌بخش بین عناصر سنتی و مدرن و زیرساخت مطلوب.

❖ ۳.۲.۵. جمع‌بندی محورهای مهم چشم‌انداز از تجارب داخلی و جهانی مؤثر

بررسی اسناد راهبردی- عملیاتی سایر شهرها به‌عنوان تجارب داخلی و جهانی از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه، بخش دیگری از تحلیل اسناد تولید سیاست برای ایجاد چشم‌انداز مشترک شهری است. انتخاب شهرهای مورد بررسی بر اساس توجه به کلانشهرهای رقیب مانند تبریز و اصفهان، شهرهای بزرگ داخل استان گیلان مانند آستارا، تهران به‌عنوان پایتخت و بزرگترین کلانشهر کشور انتخاب شدند. بر این اساس محورهای چشم‌انداز در طرح‌های برنامه راهبردی- عملیاتی تبریز (۱۳۹۸-۱۴۰۲)، برنامه راهبردی اصفهان (۱۴۱۰)، برنامه راهبردی- عملیاتی کرمان (۱۴۰۰-۱۴۰۴)، برنامه توسعه و عمران شهر اهواز (۱۳۹۷-۱۴۰۱)، برنامه راهبردی- عملیاتی آستارا (۱۴۰۰-۱۴۰۵) و برنامه پنج‌ساله سوم توسعه شهر تهران (۱۴۰۲-۱۳۹۸) به تفکیک مورد مطالعه قرار گرفتند. سپس اسناد مرتبط با برنامه‌ریزی راهبردی- عملیاتی در تجربیات جهانی مورد بررسی قرار گرفت. در این بخش کوشش بر آن بود تا مجموعه‌ای از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه مطالعه شوند. تصویر شماره ۳، مؤلفه‌های برگزیده در چشم‌اندازهای تجارب خارجی را نشان می‌دهد (Hungarian, 2007; City of Stockholm, 2015; Dixon et al, 2018; Tokyo Metropolitan Government, 2023; Seoul Metropolitan Government, 2019; Tng & Tan, 2012; City of Sydney, 2022; Greater London Authority, 2021; City of Seattle Office of Planning & Community Development, 2015; Government of Egypt, 2008).

تصویر شماره ۳: محورهای شاخص چشم‌انداز تجارب خارجی

با تطبیق و مقایسه محورهای چشم‌انداز در طرح‌های راهبردی- عملیاتی شهرهای ایران و جهان با شرایط اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و محیطی شهر رشت، محورهای مهم برای الگوبرداری در ایجاد محورهای چشم‌انداز شهر رشت به این شرح دسته‌بندی می‌شوند: ایمن، تاب‌آور، هوشمند، انسان‌محور، توسعه‌یافته، با اقتصاد و معیشت پویا، پاک و سالم، خلاق، گردشگرپذیر، فرهنگ‌محور و یادگیرنده، مشارکت‌پذیر، امن و مقاوم در برابر انواع آسیب‌ها، تاکیدکننده بر سرمایه اجتماعی، پایدار.

۳.۳. گام سوم: تحلیل فرایند مدیریت رویداد (مراحل

آگاه‌سازی و مشارکت ذی نفعان و ذی نفوذان)

همان‌طور که در مبانی نظری و تدقیق چارچوب نظری مطرح شد، چشم‌اندازسازی اساساً ماهیت مشارکتی دارد. در این خصوص طبق روش‌شناسی پژوهش، در این گام آگاهی‌سازی و مراحل پیش‌تعریف رویداد یا به‌طور دقیق‌تر تبیین اولیه محورهای چشم‌انداز از طریق مشارکت شهروندان، مدیران و جامعه متخصصان صورت می‌گیرد. طبق فرایند تحلیل متنی، در این گام به‌منظور آگاهی‌رسانی، مصاحبه‌های کیفی از گروه‌های کانونی و نظرسنجی‌های کمی صورت می‌گیرد. به‌همین ترتیب ابزارهای مورد استفاده مشارکت‌پذیری عمومی شهروندان برای تبیین محورهای چشم‌انداز توسعه شهر رشت با روش‌هایی همچون انجام مطالعات میدانی شامل مصاحبه، توزیع پرسشنامه، برگزاری گردهم‌آیی و کارگاه‌های تخصصی، استفاده از ظرفیت رسانه‌های عمومی، شبکه‌های مجازی و ابزارهای محیطی در سطح فضاهای عمومی شهر و دیگر اقدامات خلاقانه بوده که در ادامه بدان پرداخته می‌شود.

در این پژوهش، حجم نمونه پرسشنامه‌های مردمی با بهره‌گیری از فرمول کوکران و با در نظر گرفتن خطای نمونه‌گیری برابر با

۰.۰۸ محاسبه شده است. بر این اساس برای هر منطقه از شهر رشت، ۱۵۰ نمونه متناسب با جمعیت ساکن در آن منطقه تعیین گردید، همچنین به منظور افزایش دقت داده‌ها، ۱۵۰ پرسشنامه اضافی تخصیص یافته و در مجموع ۹۰۰ پرسشنامه تکمیل و تحلیل شده است. همچنین تعداد ۳۰ مصاحبه عمیق با مردم پیرو چالش‌ها، دارایی‌ها و چشم‌انداز پیش روی شهر رشت صورت پذیرفت. ۵۰ مصاحبه عمیق نیز با سه گروه کارشناسان، نخبگان و اعضای شورا با هدف شناسایی چالش‌ها، دارایی‌ها و چشم‌انداز پیش روی شهر رشت با بهره‌گیری از روش نمونه‌گیری گلوله‌برفی انجام شده است.

۳.۳.۱. پرسشنامه

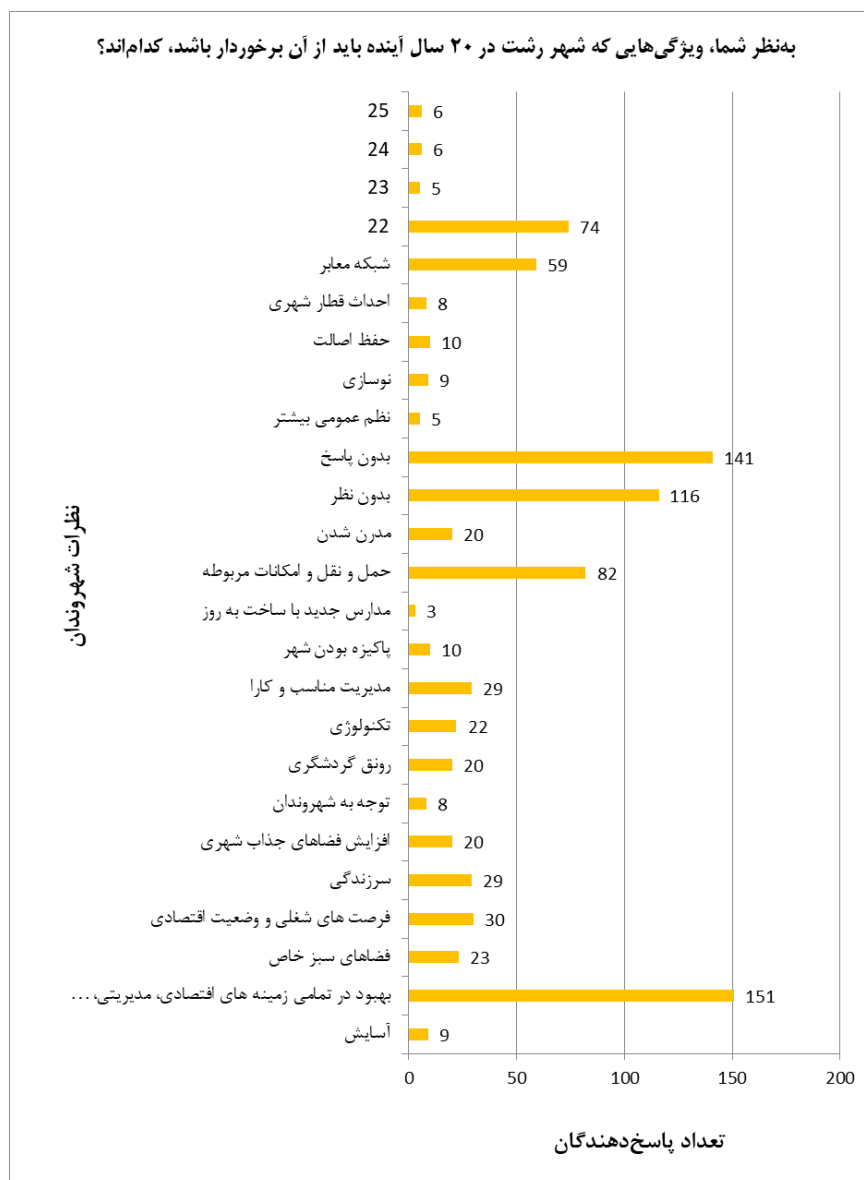
با توجه به مدل زمیت (2017) (تصویر شماره ۱) بخشی از این گام (تحلیل فرایند مدیریت رویداد) مختص نظرسنجی‌های کمی است. در راستای خلق رویداد و چشم‌اندازسازی، نظرسنجی‌های کمی از شهروندان در قالب توزیع پرسشنامه انجام شد. از همین رو طبق روش تحقیق، در این بخش تمرکز اصلی بر مبنای جمع‌آوری نظرات شهروندان بوده و از سایر تحلیل‌های آماری مانند تحلیل عاملی و سایر تکنیک‌های متداول در تحلیل کمی خودداری شده و به نتایج آمار توصیفی بسنده شده است.

در پرسشنامه تدوین شده علاوه بر دریافت نظرات شهروندان در خصوص مسائل و چالش‌هایی که با آنها در سطح شهر و محله خود روبه‌رو هستند، تصویر ایده‌آل از بیست سال آینده شهر رشت نیز مورد پرسش قرار گرفت. به‌طور کلی ۹۰۰ پرسشنامه شامل پرسش‌های بسته و باز در سطح مناطق پنج‌گانه شهر رشت توزیع و تکمیل شد و جدول شماره ۲ شرحی از حجم نمونه پرسشنامه و آمار کمی پاسخ‌دهندگان است. همچنین نمودار شماره ۱ نمونه‌ای از نمودارهای تولید شده از فرایند تحلیل پرسشنامه است.

جدول شماره ۲: حجم نمونه پرسشنامه

منطقه	جمعیت کل	جمعیت زن	جمعیت مرد	حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران با مقدار خطای ۰/۰۸
۱	۱۶۷۳۰۴	۸۵۷۴۲	۸۱۵۶۲	۱۵۰
۲ ^۱	۸۶۳۵۸	۴۴۶۴۵	۴۱۷۱۳	۱۵۰ + ۱۵۰
۳	۱۴۸۹۵۵	۷۴۴۷۰	۷۴۴۸۵	۱۵۰
۴	۱۹۴۲۲۷	۹۷۰۶۱	۹۷۱۶۶	۱۵۰
۵	۸۳۱۵۱	۴۱۷۶۴	۴۱۳۸۷	۱۵۰
مجموع				
۹۰۰ = ۱۵۰ + ۷۵۰				

^۱ به دلیل اهمیت ویژه منطقه دو رشت، در این منطقه تعداد ۳۰۰ پرسشنامه تهیه و تدوین شد.

نمودار شماره ۱: نمونه‌ای از نمودارهای تولید شده در فرایند تحلیل پرسشنامه

۳.۳.۲. مصاحبه‌های عمیق از شهروندان

تعداد ۳۰ مصاحبه عمیق از شهروندان صورت گرفت که در ادامه به برخی از گزاره‌های شاخص این مصاحبه‌ها اشاره می‌شود (جدول شماره ۳). سه سؤال پایه در مصاحبه‌ها مطرح شدند که عبارتند از «شاخص‌ترین مشکلات و چالش‌های شهر از دید شما چه مواردی هستند؟»، «شاخص‌ترین دارایی و مؤلفه‌ای که شهر رشت دارد از دید شما چیست؟» و «دوست دارید شهر رشت در آینده بیست‌ساله چگونه باشد؟». در بین سؤالات مطرح‌شده

بیشترین پاسخ مربوط به چالش‌ها و مشکلات شهر رشت بوده است. در یک نگاه انتقادی به نتایج مصاحبه‌ها و پرسشنامه، شهروندان بیش از آن که برای ترسیم چشم‌اندازهایشان به افق‌های ایده‌آلی اشاره کنند، به مسائل، مشکلات و بحران‌هایی اشاره دارند که به‌طور پیش‌فرض مدیریت شهری باید درصدد حل این مشکلات گام بردارد و اساساً نباید جایگاهی در محورهای چشم‌انداز برای آنها در نظر گرفت؛ اما وفور مشکلات در سطح شهر و مدیریت شهری، سبب تنزل خواسته‌های شهروندان در ترسیم چشم‌اندازهایشان از شهر رشت شده است.

جدول شماره ۳: گزاره‌های مهم از فرایند مصاحبه‌های عمیق شهروندان

محور پرسش‌ها	گزاره‌های شاخص
مشکلات و چالش‌های شهر رشت	«بزرگ‌ترین مشکل ما نبود سرویس بهداشتی و سطل زباله در شهر» آقا ۷۰ ساله، خانم ۴۵ ساله و خانم ۳۰ ساله.
	«آقا! بزرگ‌ترین مشکل رشت ترافیکشه. یه نمه بارون می‌زنه شهر قفل می‌شه، غروباً همش ترافیکه، دم ظهر ترافیکه، صبح ترافیکه» خانم ۳۰ ساله، آقا ۴۰ ساله و آقا ۳۰ ساله.
	«شهردار سابق که اومد اینجا رو پیاده‌راه کرد توجه نکرد که این ترافیک با این کار حل نشد و به خیابونای دیگه کشیده شد» آقا ۵۰ ساله.
	«مامان من بچه همینجاست، دلش پر میزنه بیاد میدون شهرداری ولی نمیتونه راه بره و هیچ چیزی هم نیست که کمکش کنه» آقا ۳۵ ساله.
	«فکر می‌کنید اصلاً این کارا جواب میده؟» آقا ۳۰ ساله.
	«هیچ کدوم از المان‌های میدونا قابل فهم نیستن و با فرهنگ ما نمی‌خونن» آقا ۳۰ ساله.
	«تو کاشت درختا اصلاً به آب‌وهوای شهر توجه نشده» آقا ۳۰ ساله.
	«زبون گیلکی روزبه‌روز داره کمتر میشه نه تو فیلما نه تو تلویزیون نه بین مردم» آقا ۳۰ ساله.
	«بوی بد رودخونه‌ها عاصی‌مون کرده، هوا گرم میشه اصلاً نمیشه از کنارشون رد شد» خانم ۵۰ ساله، خانم ۳۰ ساله و آقا ۴۰ ساله.
	«شهر زشت شده، هر جا رو نگاه می‌کنی نما رومی می‌بینی، پس این شهرداری چیکار می‌کنه؟» خانم ۳۰ ساله و آقا ۴۰ ساله.
	«یه نمه بارون میزنه کل شهرو آب برمیداره، حتی تو اون گلسارشم انقدر آب می‌گیره نمیشه از در خونه درومد» خانم ۳۰ ساله، آقا ۵۰ ساله، آقا ۳۰ ساله و خانم ۴۰ ساله.
	«این خونه‌های مسکن مهر همشون ترک داره» آقا ۵۰ ساله و خانم ۳۰ ساله.
	«این ورودی‌های شهر همش قفله و مسیر ۵ دقیقه‌ای یک ساعت طول می‌کشه» خانم ۳۰ ساله و آقا ۴۰ ساله.
	«هیچ جایی واسه نشستن تو خیابون نیست، نه نیمکتی نه سکویی، هیچی» آقا ۵۰ ساله و خانم ۳۰ ساله.
	«از ۹ شب به بعد دیگه اصلاً تاکسی پیدا نمیشه تو رشت» خانم ۳۰ ساله، آقا ۵۰ ساله و آقا ۴۰ ساله.
	«اصلاً پارک و فضای تفریحی نداریم تو شهر، اون چندتایی هم هست بوی بد رودخونه هلاکمون کرده» خانم ۳۰ ساله و آقا ۴۰ ساله.
	«رشت جای تفریحی نداره، کجا بریم؟ یدونه همین میدون شهرداری» آقا ۵۰ ساله و خانم ۳۰ ساله.
	«سبزه‌میدان شده معتادبازار و اراذل‌بازار و گاودکفته بازار» خانم ۳۰ ساله، آقا ۵۰ ساله، آقا ۳۰ ساله و خانم ۴۰ ساله.
	«چرا هیچ نمایشگاه نداره اینجا؟» آقا ۵۰ ساله و خانم ۳۰ ساله.
	«مردم رشت همیشه اول بودن» خانم ۴۰ ساله و آقا ۵۰ ساله.
شاخص‌ترین دارایی شهر رشت	«آب‌وهوای خوبه» آقا ۵۰ ساله، خانم ۴۰ ساله و خانم ۳۰ ساله.
	«بیمارستانی خوبی داره» خانم ۳۰ ساله و آقا ۴۰ ساله.
	«محل‌های قدیمیش باصفاست» آقا ۵۰ ساله، خانم ۴۰ ساله و خانم ۳۰ ساله.
	«صنایع دستی داره مثل رشتی‌دوزی» خانم ۴۰ ساله و آقا ۵۰ ساله.
	«رشت و شب‌هاش».
	«کبابیامون خوبه» آقا ۵۰ ساله، خانم ۳۰ ساله و خانم ۵۰ ساله.
چشم‌انداز شهر رشت	«رودخونه‌هامون تمیز شه» خانم ۴۰ ساله، آقا ۵۰ ساله، خانم ۳۰ ساله و خانم ۵۰ ساله.
	«تفریحاش زیاد شه که شباً با خانواده بتونیم بریم تو شهر» خانم ۳۰ ساله و آقا ۴۰ ساله.
	«تاکسی و اتوبوسش زیاد باشه که آدم بتونه راحت بره و بیاد» آقا ۳۰ ساله، خانم ۴۰ ساله و خانم ۳۰ ساله.
	«کارامون تو شهرداری انقدر پاسکاری نشه» آقا ۵۰ ساله و خانم ۵۰ ساله.

۳.۳.۳. جلسات کارگروهی و مصاحبه با ذی‌نفوذان

در این گام به منظور ایجاد همفکری با بازیگران کلیدی در بدنه مدیریت شهری رشت همچون شورای شهر، شهردار، معاونان و غیره، به‌منظور جلب آرا و نظرات ذی‌نفوذان و تأثیرگذاران بر برنامه راهبردی- عملیاتی شهر رشت، دو نوع رویکرد مورد اتخاذ قرار گرفت، در گام نخست در جلسات کارگروهی مباحث مطرح شد و پرسشنامه‌ای در اختیار مسئولان و کارشناسان قرار گرفت و در گام بعد مصاحبه‌های اختصاصی با افراد اصلی برگزار شد. نمودار شماره ۲، نمودار کارگروه‌های تخصصی است. در این

جلسات که به تفکیک کارگروه‌های تخصصی برنامه راهبردی- عملیاتی شهر رشت برگزار گردید، در ابتدا شرح فعالیت‌های تیم راهبری برنامه برای اعضای کارگروه صورت می‌پذیرفت و در گام بعدی نظرات و مباحث مورد نظر کارشناسان دریافت می‌شد. در پایان هر گام پژوهش یک جلسه کارگروهی با حضور اعضای کارگروه، تیم مشاور و نمایندگان تیم راهبردی برنامه راهبردی- عملیاتی برگزار گردید. تعداد اعضای مجموع کارگروه‌های موضوعی ۱۰۲ نفر و در کارگروه‌های مناطق نیز ۲۵ نفر بوده است. به‌دلیل حجم زیاد اطلاعات و داده‌های برگرفته از این

و عدم پایداری به طرح تفصیلی؛ ۴) معضلات مربوط به عدم تحقق درآمد پایدار؛ و ۵) معضلات مربوط به ساختار مدیریتی و مالی شهرداری.

جلسات، عمده پاسخ‌های دریافتی به صورت کلی در پنج دسته‌بندی خلاصه می‌شوند: ۱) معضلات موجود در زمینه مدیریت و نبود ثبات دوره مدیریتی؛ ۲) معضلات محیط‌زیستی شهر رشت؛ ۳) معضلات مرتبط با ساخت‌وسازهای خارج از اصول

نمودار شماره ۲: کارگروه‌های تخصصی برنامه راهبردی- عملیاتی شهر رشت

۱۴۲۲ یک رویداد به منظور ترسیم چشم‌انداز عمومی مشترک در تدوین برنامه راهبردی- عملیاتی شهر رشت بوده است. این رویداد در روز شنبه ۱۴۰۲/۰۴/۲۵ در محله پیاده‌راه شهرداری رشت برگزار شد. در این رویداد صد کودک و در حدود پانصد بزرگسال شرکت داشتند و سه فعالیت اصلی مدنظر قرار گرفت.

درخواست از مردم برای مشخص ساختن چالش‌ها و دارایی‌های محدوده زندگی خود در قالب پنج نقشه به تفکیک پنج منطقه شهری رشت؛ در این بخش چهار دسته از چالش‌ها به تفکیک رنگ مشخص شده و از مردم درخواست می‌شد که پین رنگی را در مکان مورد نظر روی نقشه مشخص کنند (تصویر شماره ۴). بیشترین مشکلاتی که مردم در هر پنج منطقه به آن اشاره داشتند، معضل ترافیک و در جایگاه بعدی مسائل زیست‌محیطی بوده است. در کنار نقشه‌ها از کودکان حاضر درخواست شد که با موضوع «شهر دوست‌داشتنی من» نقاشی بکشند (تصویر شماره ۵) و از میان صد شرکت‌کننده کودک حاضر در رویداد، ۵۰ نقاشی دریافت شد.

ترسیم چشم‌انداز؛ در این بخش محورهای چشم‌انداز مشخص شده از تحلیل متنی اسناد فرادست، مصاحبه‌ها و پرسشنامه‌ها (مردمی، نخبگانی و مدیران و...) بررسی تجارب داخلی و جهانی در اختیار مردم قرار گرفت و درخواست شد موافقت خود را با گزاره‌های چشم‌انداز با ثبت اثر انگشت خود مشخص سازند. همچنین درخواست شد اگر موضوعی علاوه بر محورهای درج‌شده وجود دارد نیز بر روی تخته ثبت نمایند (تصویر شماره ۶).

۳.۳.۴. اتخاذ نظرات نخبگان و تأثیرگذاران در شهر رشت

از طریق برگزاری طوفان ذهنی^۱، مصاحبه عمیق، ذهن کاوی و تحلیل تفسیری آرا به منظور دریافت نظرات نخبگان در حیطه موضوعات متفاوت، ۲۰ مصاحبه عمیق با نخبگان علمی (نخبگان دانشگاهی)، سیاسی (نمایندگان و شهرداران پیشین) و مردمی (سازمان‌های مردم‌نهاد) صورت گرفت. با توجه به تأکید بر چشم‌اندازسازی، محورهای برگزیده این مصاحبه‌ها که می‌تواند در ترسیم چشم‌اندازهای اولیه شهر رشت مؤثر باشند، بدین ترتیب هستند: شهری هوشمند و فناوری‌محور؛ گردشگرمحور؛ دارای درآمدهایی پایدار؛ دارای محیطی دوستانه و خانوادگی؛ دارای اقتصاد پویا و نوآورانه؛ دارای فرهنگ مشارکتی؛ دارای مدیریت شفاف؛ با مدیریت یکپارچه؛ دارای هویت فرهنگی و محلی؛ متری در زیرساخت و حمل‌ونقل؛ و مدیریت پایدار منابع طبیعی.

۳.۴. گام چهارم: رویداد مردمی؛ رشت ۱۴۲۲

پس از طی سه گام در جهت ایجاد محورهای چشم‌انداز، گام چهارم به تحلیل مطالعه موردی یا همان برگزاری رویداد مردمی شهر رشت اختصاص دارد. این رویداد در فضای پیاده‌راه به عنوان یکی از پویاترین فضاهای شهری در مرکز رشت برگزار شد. فضای پیاده‌راه تنوع گسترده‌ای از شهروندان را در فضای خود جا می‌دهد و شرایط مناسبی را برای حضور و مشارکت حداکثری شهروندان در گام پایانی فراهم می‌آورد. رویداد مردمی رشت

¹ Brain Storming

تصویر شماره ۵: نقاشی کودکان با موضوع شهر دوست‌داشتنی من

تصویر شماره ۴: درخواست از مردم برای مشخص ساختن چالش‌ها و دارایی‌های محدوده زندگی خود

تصویر شماره ۶: ترسیم چشم‌انداز با ثبت اثر انگشت

چشم‌انداز، معیار اصلی نظر شهروندان در جریان رویداد مردمی در نظر گرفته شد. به این صورت که محورهای استخراج شده بر روی یک تابلوی نمایش قرار گرفت و از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا با ثبت اثر انگشت خود، اولویت‌بندی خود را مشخص نمایند. در نهایت، محورهایی که بیشترین تعداد اثر انگشت را دریافت کرده بودند، به ترتیب اولویت شهروندان عبارتند از: شهر رودخانه‌های پاک؛ شهر طعم‌ها و مزه‌ها (شهر خلاق خوراک)؛ شهر شب‌های روشن؛ شهری با حمل‌ونقل عمومی کارآمد؛ شهری با مدیریت یکپارچه؛ شهری پاک و عاری از زباله؛ شهری هوشمند؛ شهری گردشگرمحور و خلاق؛ شهری سبز؛ شهری

در پایان رویداد مردمی علاوه بر محورهای پیشنهاد شده توسط تیم راهبردی، محورهای دیگری نیز از سوی شهروندان مطرح شد. محورهای چشم‌انداز بر مبنای هفت منبع (مرور چشم‌اندازهای پیشین شهر رشت، تبیین محورهای چشم‌انداز بر مبنای اسناد فرادست، تبیین محورهای چشم‌انداز بر مبنای مبانی نظری، تبیین محورهای چشم‌انداز بر مبنای مرور تجارب، تبیین محورهای چشم‌انداز بر مبنای نظرات ذی‌نفعان، تبیین محورهای چشم‌انداز بر مبنای نظرات ذی‌نفعان و تبیین محورهای چشم‌انداز بر مبنای نظرات نخبگان) که پیش از این تشریح شد، استخراج شدند. در فرآیند اولویت‌دهی به محورهای

ورزش‌مدار؛ شهری محله‌محور؛ شهری با اقتصاد پویا؛ شهری پایدار از منظر محیط زیست؛ شهری پایدار در برابر سوانح؛ شهری عدالت‌محور؛ شهری تاب‌آور؛ شهری شهروندمدار؛ شهری دوستدار سالمند؛ شهری دوستدار خانواده؛ شهری دوستدار کودک؛ شهری کشاورزی محور؛ شهری هویت‌مند؛ فرهنگ شهر؛ شهر آوا و رنگ و شعر و شادی؛ شهر دوستدار زنان؛ شهردوستدار کم‌توانان و ناتوانان؛ شهری بدون ترافیک؛ گیلان‌شهر؛ شهر روایت‌ها.

۴. نتیجه گیری

در اجرای «رویداد مردمی؛ رشت ۱۴۲۲» با هدف ترسیم چشم‌انداز مشارکتی در چارچوب برنامه راهبردی- عملیاتی شهر رشت، چهار گام اصلی شامل مرور ادبیات، تحلیل اسناد و سیاست‌ها، پیش‌تعریف رویداد از طریق پرسشنامه‌ها، مصاحبه‌ها و جلسات کارگروهی، و در نهایت برگزاری رویداد و تدوین و اولویت‌بندی ۲۹ محور چشم‌انداز اجرا و تحلیل شد. این فرآیند، گویای اهمیت رویکرد مشارکتی و حضور ذی‌نفعان و ذی‌نفعان را در تدوین چشم‌اندازهای شهری است.

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که تحلیل اسناد و تجارب، بدون مشارکت فعال شهروندان، به ترسیم چشم‌اندازی جامع و واقع‌بینانه منجر نمی‌شود. همچنین، تعیین اولیه محورهای چشم‌انداز توسط نخبگان و سپس واگذاری صرف اولویت‌بندی به شهروندان نیز مشارکت واقعی را محقق نمی‌کند. از این‌رو، مشارکت شهروندان باید در تمامی مراحل چشم‌اندازسازی حضور داشته باشد. بر همین اساس، در این پژوهش ابتدا با انجام ۳۰ مصاحبه عمیق، تکمیل ۹۵۰ پرسشنامه در پنج منطقه شهر رشت، تحلیل اسناد و انجام ۵۰ مصاحبه نخبگانی، محورهای اولیه تدوین شد و سپس در رویداد، شهروندان نقش‌نمایی را در تعیین محورها و صدور بیانیه چشم‌انداز ایفا کردند که بیانگر اهمیت مشارکت همه‌جانبه در برنامه‌ریزی راهبردی شهری است.

بر پایه چارچوب نظری پژوهش، خلق رویداد در فرآیند چشم‌اندازسازی، زمینه تعامل شهروندان، نهادها، مدیریت شهری و فضای برگزاری رویداد را فراهم می‌کند. استمرار این فضاها می‌تواند به تقویت حس تعلق، برابری اجتماعی، خرد جمعی، ادراک ارزش‌های مشترک و توسعه اندیشه‌های راهبردی- عملیاتی بینجامد. در این راستا، برگزاری رویداد مردمی رشت ۱۴۲۲ در پیاده‌راه شهرداری، به‌عنوان فضایی پویا و دارای هویت جمعی، امکان گفت‌وگو و تعامل میان شهروندان، مدیران شهری، برنامه‌ریزان و تسهیلگران را فراهم کرد و به تکمیل چشم‌اندازهای

طرح راهبردی- عملیاتی شهر کمک نمود. با این حال، ساختار بوروکراتیک و مدیریت متمرکز بالا به پایین همچنان از چالش‌های اصلی تحقق مشارکت مؤثر است؛ از این‌رو، تداوم این رویدادها و مشارکت شهروندان در نظارت بر اجرای طرح‌ها، شرط تقویت مشارکت‌پذیری، افزایش قدرت تصمیم‌گیری شهروندان و تمثیلی برای تحقق دموکراسی مشارکتی است، در حالی که عدم استمرار آنها مشارکت را به فرآیندی صوری و محدود به مراحل اولیه تقلیل خواهد داد.

یافته‌های پژوهش حاضر در مورد نقش رویدادهای شهری در ترسیم چشم‌انداز مشارکتی با نتایج پژوهش‌های مشابه همسو است. برای نمونه، نتایج این تحقیق که بر اهمیت برگزاری رویداد برای افزایش تعاملات اجتماعی و تقویت حس تعلق تأکید دارد، با دیدگاه یولال و همکاران (۲۰۱۶) هم‌راستا است؛ آنان نشان دادند مشارکت در جشنواره‌های محلی تأثیر مثبتی بر کیفیت زندگی و رفاه ذهنی ساکنان دارد. همچنین یافته‌های این پژوهش درباره ضرورت خلق «فضای گفت‌وگو» میان شهروندان و مدیریت شهری برای دستیابی به چشم‌انداز مشترک، مشابه نتایج پژوهش لونیلا و همکاران (۲۰۱۹) است که راهبرد بودن فضای گفت‌وگو در جشنواره‌ها را برای کسب حمایت عمومی و افزایش مشروعیت رویدادها برجسته کردند. در عین حال، برخلاف نگرش انتقادی زیاکاس (۲۰۲۴) که رویدادها را عمدتاً گرفتار روند کالایی‌شدن و ابزاری‌شدن می‌داند، تجربه «رویداد مردمی رشت ۱۴۲۲» نشان داد که با طراحی دقیق و مشارکت‌محور، می‌توان از این تهدید عبور کرد و فضای رویداد را به بستری برای تولید چشم‌انداز مشارکتی بدل ساخت.

بیانیه چشم‌انداز شهر رشت در افق ۱۴۲۲ با توجه به محورهای منتخب که در جدول شماره ۴ ارائه شدند عبارت است از:

رشت دروازه اروپا، شهر برتر حوزه دریای کاسپین (خزر) شهری است؛ با مدیریت یکپارچه، شفاف و پاسخگو که در مسیر تحقق شهری هوشمند گام برداشته است. شهری است با حمل‌ونقل سبز و کارآمد، با ترافیکی روان و دوستدار پیاده‌مداری. شهر رودخانه‌های پاک، شهری سبز با محوریت نقش کشاورزی شهری و گردشگری سبز که بر پایداری محیط‌زیست مبادرت می‌ورزد. گیلان‌شهر، شهر روایت‌ها و فرهنگ، شهری محله‌محور با شهروندانی آگاه، مشارکت‌جو و مطالبه‌گر. شهری دوستدار آحاد جامعه و مأمّن همه شهروندان. رشت؛ شهر من، شهر تو، شهری برای زندگی. شهری دوستدار سلامت شهروندان و رواج‌دهنده

روحیه ورزش همگانی در میان آنها. شهری است تاب‌آور و پایدار در برابر تمامی محرک‌های درونی و بیرونی. رشت؛ شهر خلاق طعم‌ها با شهروندانی خلاق، شهر مهمان‌نواز گردشگران، شهری با اقتصاد پویا و پایدار.

مهم‌ترین محدودیت‌های فرآیندهای مشارکتی این رویداد، ساختار متمرکز سیاسی و مدیریتی، بی‌اعتمادی شهروندان به مدیریت شهری و نیز عدم اعتماد مدیریت شهری به مشارکت شهروندان است. در ایران و به تبع آن در شهر رشت، تصمیم‌گیری‌های کلان عمدتاً در چارچوب سلسله‌مراتب اداری و سیاسی انجام می‌شود که این امر ضمن ایجاد یک هژمونی، نقش واقعی شهروندان را در تعیین سرنوشت برنامه‌های شهری کمرنگ می‌کند. همچنین، تجربه‌های پیشین و نبود سازوکارهای شفاف برای انعکاس و به‌کارگیری نظرات مردم، موجب بدبینی شهروندان نسبت به اثربخشی مشارکت شده است؛ به‌گونه‌ای که برخی شرکت‌کنندگان حتی از ثبت اثر انگشت خود بر پوستر چشم‌انداز خودداری می‌کردند. از سوی دیگر، عدم باور مدیریت شهری به مشارکت پایین‌به‌بالا و تمایل به حفظ کنترل متمرکز، موجب می‌شود نتایج مشارکت‌ها در مرحله اجرا نادیده گرفته شده یا صرفاً جنبه نمادین داشته باشد. این شکاف میان رویکرد

مشارکتی و ساختار مدیریتی، از موانع اصلی تحقق چشم‌اندازهای مردمی است.

برای غلبه بر این چالش‌ها، نیاز به خوانشی نو از برنامه‌ریزی دموکراتیک و ایجاد تغییرات پایدار در ساختار برنامه‌ریزی ایران است. با وجود این، پژوهش حاضر با اجرای گام‌به‌گام یک رویداد مشارکتی، الگویی عملی برای افزایش مشارکت شهروندان، ذی‌نفعان و ذی‌نفعان در فرآیند چشم‌اندازسازی شهری ارائه کرده است. یافته‌های پژوهش که در چارچوب طرح راهبردی- عملیاتی شهرداری رشت به کار گرفته شده، می‌تواند به‌عنوان چارچوبی مرجع در پژوهش‌های آینده برنامه‌ریزی راهبردی شهری مورد استفاده قرار گیرد. همچنین، رویکرد «رویدادمحور» این پژوهش گامی در جهت تقویت فرهنگ مشارکت و رویدادپذیری برنامه‌های شهری است. برای نهادینه‌سازی این رویکرد، لازم است که رویدادهای مشارکتی به‌عنوان بخشی از فرآیند رسمی برنامه‌ریزی راهبردی در دستورالعمل‌های شهرداری‌ها و اسناد بالادستی پیش‌بینی شده و با ایجاد سازوکارهای شفاف، تأمین منابع مالی و ادغام نتایج آنها در برنامه‌های پنج‌ساله شهری، زمینه تقویت دموکراسی مشارکتی و افزایش اعتماد عمومی فراهم شود.

جدول شماره ۴: محورهای منتخب چشم‌انداز

شهری با مدیریت یکپارچه مدیریت شفاف و پاسخگو		خدمات مدیریت	ماموریت‌های شش‌گانه شهرداری
شهری با حمل‌ونقل عمومی کارآمد و سبز شهری بدون ترافیک شهر پیاده‌مدار		حمل‌ونقل و ترافیک	
شهری هوشمند شهری با منظر زیبا و چشم‌نواز شهری با رویکرد توسعه میان‌افزا		کالبدی و شهرسازی	
شهری کشاورزی‌محور شهری پایدار از منظر محیط زیست	شهر رودخانه‌های پاک شهری پاک و عاری از زباله شهری سبز	محیط زیست و خدمات شهری	
شهری دوستدار خانواده شهری دوستدار کودک شهری هویت‌مند شهر دوستدار زنان شهر دوستدار کم‌توانان و ناتوانان شهری ورزش‌مدار شهری با شهروندان آگاه و مسئولیت‌پذیر شهری با شهروندان مطالبه‌گر	فرهنگ‌شهر شهر آوا و رنگ و شعر و شادی گیلان‌شهر شهر روایت‌ها شهری محله‌محور شهری عدالت‌محور شهری شهروندمدار شهری دوستدار سالمند	اجتماعی- فرهنگی	
شهری پایدار در برابر سوانح شهری تاب‌آور		ایمنی و مدیریت بحران	چشم‌انداز ویژه
شهر شب‌های روشن شهری با اقتصاد پویا	شهر طعم‌ها و مزه‌ها (شهر خلاق خوراک) شهری گردشگرمحور و خلاق	گردشگری	

References

- Abdollahi, M., Jam-Kasri, M., Beheshti, M. B., & Asgharpour, H. (2021). Barnameh-ye Rahbordi-Amaliati-ye Shahrdari-ye Tabriz (1398-1402) [Strategic-Operational Plan of Tabriz Municipality (2019-2023)]. Tabriz, Iran: Fadia. [in Persian]
- Albrechts, L. (2017). Strategic planning as a catalyst for transformative practices. *Encounters in planning thought* (pp. 202-219). Routledge.
- Anthony Jr, B. (2024). The role of community engagement in urban innovation towards the co-creation of smart sustainable cities. *Journal of the Knowledge Economy*, 15(1), 1592-1624.
- Barati, N. (2006). Challenges have to be faced in the context of urbanism in Iran at the beginning of the 21th century. *Bagh-e Nazar*, 3(6), 5-29. https://bagh-sj.com/article_70.html?lang=fa [in Persian]
- Barati, N., Nikpeyma, M., & aalizadeh mollayusuf, S. (2021). The Space of Language (Language as a determining factor in the definition and perception of space). *Urban Planning Knowledge*, 5(1), 1-22. (in persian) <https://doi.org/10.22124/upk.2021.17647.1567> [in Persian]
- Barnameh-ye Panjsaleh-ye Haftom-e Pishraft-e Jomhuri-ye Eslami-ye Iran (1402-1406) [The Seventh Five-Year Development Plan of the Islamic Republic of Iran (2023-2027)]. (2023). Tehran, Iran: Organization for Planning and Budgeting. <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/1809128> [in Persian]
- Bherer, L., Dufour, P., & Montambeault, F. (2016). The participatory democracy turn: an introduction. *Journal of civil society*, 12(3), 225-230.
- Bryson, J. M. (2018). *Strategic planning for public and nonprofit organizations: A guide to strengthening and sustaining organizational achievement*. John Wiley & Sons.
- Burby, R. J. (2003). Making plans that matter: Citizen involvement and government action. *Journal of the American Planning Association*, 69(1), 33-49.
- Chitakira, M. (2024). Community visioning. In *Handbook of Social Impact Assessment and Management* (pp. 547-561). Edward Elgar Publishing.
- City of Seattle Office of Planning & Community Development. (2015). Seattle 2035 comprehensive plan. Seattle, WA. <https://www.seattle.gov/opcd/current-projects/seattle-2035-comprehensive-plan>
- City of Stockholm. (2015). Vision 2040: A Stockholm for Everyone. <http://international.stockholm.se/governance/vision-2040/>
- City of Sydney. (2022). *Sustainable Sydney 2030-2050: Continuing the vision*. <https://www.cityofsydney.nsw.gov.au/sustainable-sydney-2030-2050>
- Clark, J. K. (2021). Public values and public participation: A case of collaborative governance of a planning process. *The American Review of Public Administration*, 51(3), 199-212.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2023). Revisiting mixed methods research designs twenty years later. *Handbook of mixed methods research designs*, 21-36.
- Curtis, M., & Jones, A. (2024). Measuring attitudinal change in community light festivals. In *Reimagining Community Festivals and Events* (pp. 159-182). Routledge.
- Daneshgah-e Azad-e Eslami-ye Vahid-e Rasht. (2015). Tarh-e Jame'-e Imeni-ye Shahr-e Rasht dar Barabar-e Harigh [Comprehensive Fire Safety Plan of Rasht City]. Rasht, Iran: Shahrdari-ye Rasht. [in Persian]
- Derrett, R. (2003). Making sense of how festivals demonstrate a community's sense of place. *Event Management*, 8(1), 49-58.
- Dixon, T., Montgomery, J., Horton-Baker, N., & Farrelly, L. (2018). Using urban foresight techniques in city visioning: Lessons from the Reading 2050 vision. *Local Economy*, 33(8), 777-799.
- Domaradzka, A., Biesaga, M., Domaradzka, E., & Kołodziejczyk, M. (2022). The civil city framework for the implementation of nature-based smart innovations: Right to a healthy city perspective. *Sustainability*, 14(16), 9887.
- Dufour, S., Rodríguez-González, P. M., & Laslier, M. (2019). Tracing the scientific trajectory of riparian vegetation studies: Main topics, approaches and needs in a globally changing world. *Science of the total environment*, 653, 1168-1185.
- Erfani, G. (2022). Reconceptualising Sense of Place: Towards a Conceptual Framework for Investigating Individual-Community-Place Interrelationships. *Journal of Planning Literature*, 37(3), 452-466.
- Flaminio, S., Salomon Cavin, J., Guex, G., & Moretti, M. (2024). The urban in ecology: a quantitative textual analysis of the scientific literature over a century. *Urban Ecosystems*, 27(6), 2531-2542.

- Fouladi, M., & Zabihi, H. (2015). Designing City Development Strategy (CDS) Based on Participatory Visioning in Bojnourd. *European Online Journal of Natural and Social Sciences: Proceedings*, 4(3), pp-469.
- Golkar, K. (2005). Cheshmandaz-e Shahr / Mahalleh: Pishnehad-e yek Charchoub-e Mafhoomi baraye Sorat-bandi-ye Bayanieh-ye Cheshmandaz [City/Neighborhood Vision: Proposing a Conceptual Framework for Formulating a Vision Statement]. *Honar-ha-ye Ziba*, (24), 25-36. [in Persian]
- Government of Egypt. (2008). Cairo 2050: Strategic urban development plan. Ministry of Housing, Utilities & Urban Development.
- Greater London Authority. (2021). The London Plan 2021: Spatial development strategy for Greater London. <https://www.london.gov.uk/programmes-strategies/planning/london-plan>
- Habibi, K., & Sheikh Ahmadi, A. (2023). Evaluation of urban development plans and explanation of content inefficiency factors and their procedures in Iran. *Sustainable city*, 6(3), 1-21. <https://doi.org/10.22034/jsc.2022.292057.1496> [in Persian]
- Harris, E., Franz, A., & O'Hara, S. (2023). Promoting social equity and building resilience through value-inclusive design. *Buildings*, 13(8), 2081.
- Hassanli, N., Walters, T., & Williamson, J. (2021). 'You feel you're not alone': how multicultural festivals foster social sustainability through multiple psychological sense of community. *Journal of Sustainable Tourism*, 29(11-12), 1792-1809.
- Hungarian, N. S. R. F. (2007). The New Hungary Development Plan. *National Strategic Reference Framework of Hungary*, 2013.
- Kaplan, M., Higdon, F., Crago, N., & Robbins, L. (2004). Futures festivals: An intergenerational strategy for promoting community participation. *Journal of Intergenerational Relationships*, 2(3-4), 119-146.
- Krippendorff, K. (2004). Reliability in content analysis: Some common misconceptions and recommendations. *Human communication research*, 30(3), 411-433.
- Luonila, M., Suomi, K., & Lepistö, T. (2019). Unraveling mechanisms of value cocreation in festivals. *Event Management*, 23(1), 41-60.
- Mair, J., & Duffy, M. (2015). Community events and social justice in urban growth areas. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 7(3), 282-298.
- Malyskhina, D. A. (2023). Issues of public participation in the management of urban space development. *Социодинамика*, 5, 41-48. <https://doi.org/10.25136/2409-7144.2023.5.40890>
- Markaz-e Motale'at va Tahghighat-e Shahrsazi va Memari-ye Iran. (2004). Tarh-e Makanyabi va Emkan Sanji-ye Bostanatha-ye Mosta'ed-e Gardshgari-ye Ostan-e Guilan [Site Selection and Feasibility Study of Tourism-Prone Areas in Guilan Province]. Tehran, Iran: Markaz-e Motale'at va Tahghighat-e Shahrsazi va Memari-ye Iran. [in Persian]
- Markaz-e Pajouhesh-e Shoray-e Eslami-ye Shahr-e Rasht. (2012). Tahieh va Tadvin-e Sanad-e Cheshmandaz-e Bist Saleh va Barnameh-ye Estratzezhik-e Panj Saleh-ye Shahrdari-ye Rasht [Preparation and Compilation of the 20-Year Vision Document and Five-Year Strategic Plan of Rasht Municipality]. Rasht, Iran: Shahrdari-ye Rasht. [in Persian]
- Mega, V. (2022). Accountable strategic planning and citizen engagement. In *Human Sustainable Cities: Towards the SDGs and Green, Just, Smart and Inclusive Transitions* (pp. 225-250). Cham: Springer International Publishing.
- Mohandesan-e Moshaver-e Andishkar. (2015). Behengam-sazi-ye Motale'at-e Jame'-e Hamlo Naql va Tarafik-e Shahr-e Rasht [Updating Comprehensive Transportation and Traffic Studies of Rasht City]. Rasht, Iran: Shahrdari-ye Rasht. [in Persian]
- Mohandesin-e Moshaver-e Kavab (Manabe' Ab) va Mehraziyan (Shahrsazi va Memari). (1996). Tarh-e Kalbodi-ye Melli-ye Iran [National Physical Plan of Iran]. Tehran, Iran: Vezarat-e Maskan va Shahrsazi. [in Persian]
- Mohandesin-e Moshaver-e Ma'ab. (2009). Motale'at-e Tarh-e Kalbodi-ye Mantaqe-ye Sahiei-ye Shomal (Guilan, Mazandaran va Golestan) [Physical Plan Studies of Northern Coastal Regions (Guilan, Mazandaran, and Golestan)]. Tehran, Iran: Markaz-e Motale'at va Tahghighat-e Shahrsazi va Memari-ye Iran. [in Persian]
- Mohandesin-e Moshaver-e Naghsh-e Jahan-e Pars. (2012). Tarh-e Majmou'e-ye Shahri-ye Rasht [Rasht Urban Complex Plan]. Rasht, Iran: Edareh-ye Koll-e Rah va Shahrsazi-ye Ostan-e Guilan. [in Persian]
- Mohandesin-e Moshaver-e Naghsh-e Jahan-e Pars. (2023). Tarh-e Tafsili-ye Rasht [Detailed Plan of Rasht]. Rasht, Iran: Edareh-ye Koll-e Rah va Shahrsazi-ye Ostan-e Guilan. [in Persian]
- Mohandesin-e Moshaver-e Parhas. (2007). Sazmandahi-ye Harim-e Roodhaye-ye Zarjub va Goharood [Organizing the Bed of Zarjub and

- Goharrood Rivers]. Rasht, Iran: Shahrdari-ye Rasht. [in Persian]
- Mohandesin-e Moshaver-e Polshir. (2018). Sanad-e Bazafarini-ye Shahr-e Rasht ba Ruykard-e Shahr-e Ensan-mehvar [Rasht City Regeneration Document with a Human-Centered City Approach]. Tehran, Iran: Vezerat-e Rah va Shahrsazi, Sherkat-e Bazafarini-ye Shahri-ye Iran. [in Persian]
 - Mohandesin-e Moshaver-e Tarh va Kavosh. (2007). Tarh-e Jame'-e Shahr-e Rasht [Comprehensive Plan of Rasht City]. Rasht, Iran: Sazman-e Maskan va Shahrsazi-ye Ostan-e Guilan. [in Persian]
 - Molavi, M. and Nouripour sedehi, M. (2024). Analyzing the impact of self-determination theory in the asset-based community development by using the Fairclough's analytical framework. *Urban Planning Knowledge*, 8(4), 1-20. <https://doi.org/10.22124/upk.2025.26795.1924> [in Persian]
 - Ostad Ali Dehaghi, R., Gholami Nejad Amiri, S., Majidzadeh, R., & Garaei Nejad, G. (2021). *Naghsh-e Olaviyatha va Foriyatha-ye Tose'eh-ye Iran* [Map of Iran's Development Priorities and Urgencies]. Tehran, Iran: Markaz-e Pajouheshha-ye Tose'eh va Ayandegi. <https://civilica.com/doc/1715301/> [in Persian]
 - Richards, G., & Palmer, R. (2012). *Eventful cities*. Routledge.
 - Rijal, S. (2023). The importance of community involvement in public management planning and decision-making processes. *Journal of Contemporary Administration and Management (ADMAN)*, 1(2), 84-92.
 - Sanad-e Bist Saleh-ye Cheshmandaz-e Jomhuri-ye Eslami-ye Iran (1384-1404) [The 20-Year Vision Document of the Islamic Republic of Iran (2005-2025)]. (2005). Tehran, Iran: Dabirkhaneh-ye Majma'-e Tashkhis-e Maslahat-e Nezam. [in Persian]
 - Sazman-e Barnameh va Budjeh-ye Keshvar (Dabirkhaneh-ye Shoray-e 'Ali-ye Amayesh-e Sarzamin). (2020). Sanad-e Amayesh-e Ostan-e Guilan [Land Use Planning Document of Guilan Province]. Tehran, Iran. [in Persian]
 - Sazman-e Modiriyat va Barnamehrizi-ye Ostan-e Guilan. (2019). Sanad-e Amayesh-e Ostan-e Guilan [Land Use Planning Document of Guilan Province]. Tehran, Iran: Sazman-e Barnameh va Budjeh-ye Keshvar. [in Persian]
 - Seoul Metropolitan Government. (2019). Experience and challenges of urban planning in Seoul [Brochure]. <https://english.seoul.go.kr/>
 - Shahrdari-ye Ahvaz. (2018). Barnameh-ye Tose'eh va Omran-e Shahr-e Ahvaz (1397-1401) [Development and Urban Planning Program of Ahvaz City (2018-2022)]. Ahvaz, Iran: Mo'avenat-e Barnamehrizi va Tose'eh-ye Shahri-ye Shahrdari-ye Ahvaz. [in Persian]
 - Shahrdari-ye Astara. (2021). Barnameh-ye Rahbordi-Amaliati-ye Shahr-e Astara (1400-1405) [Strategic-Operational Plan of Astara City (2021-2026)]. Astara, Iran: Mo'avenat-e Barnamehrizi va Tose'eh-ye Shahri-ye Shahrdari-ye Astara. [in Persian]
 - Shahrdari-ye Kerman. (2021). Sanad-e Rahbordi-Amaliati-ye Shahrdari-ye Kerman (1400-1404) [Strategic-Operational Document of Kerman Municipality (2021-2025)]. Kerman, Iran: Mo'avenat-e Barnamehrizi va Tose'eh-ye Shahri-ye Shahrdari-ye Kerman. [in Persian]
 - Shahrdari-ye Tehran. (2019). Barnameh-ye Panjsaleh-ye Sevom-e Tose'eh-ye Shahrdari-ye Tehran (1398-1402) [The Third Five-Year Development Plan of Tehran Municipality (2019-2023)]. Tehran, Iran: Mo'avenat-e Barnamehrizi va Tose'eh-ye Shahri-ye Shahrdari-ye Tehran. [in Persian]
 - Shoray-e 'Ali-ye Amayesh-e Sarzamin. (2020). Sanad-e Melli-ye Amayesh-e Sarzamin-e Keshvar-e Iran [National Land Use Planning Document of Iran]. Tehran, Iran: Dabirkhaneh-ye Shoray-e 'Ali-ye Amayesh-e Sarzamin. [in Persian]
 - Shoray-e 'Ali-ye Shahrsazi va Memari-ye Iran. (2008). Tarh-e Jame'-e Nahie-ye Markazi-ye Guilan [Comprehensive Plan of the Central District of Guilan]. Tehran, Iran: Dabirkhaneh-ye Shoray-e 'Ali-ye Shahrsazi va Memari-ye Iran. [in Persian]
 - Shoray-e 'Ali-ye Shahrsazi va Memari-ye Iran. (2008). Tarh-e Jame'-e Nahie-ye Markazi-ye Guilan [Comprehensive Plan of the Central District of Guilan]. Tehran, Iran. [in Persian]
 - Stevenson, N. (2022). The contribution of community events to social sustainability in local neighbourhoods. *Events and Sustainability* (pp. 38-53). Routledge.
 - Tarh-e Jame'-e Haml-o Naql va Tarafik-e Shahr-e Rasht [Comprehensive Transportation and Traffic Plan of Rasht City]. (n.d.). [in Persian]
 - Tng, S., & Tan, S. (Eds.). (2012). *Designing our city: Planning for a sustainable Singapore*. Urban Redevelopment Authority.
 - Tokyo Metropolitan Government. (2023). *Tokyo Sustainability Action: For a sustainable future—City strategy plan 2023*. <https://www.metro.tokyo.lg.jp/english/policies/sustainability/>
 - van den Ende, M. A., Wardekker, A., Hegger, D. L., Mees, H. L., & Vervoort, J. M. (2022). Preparing Participatory Foresight Methods. In *Towards a Climate-Resilient Future Together: Tools for*

- Engaging Citizens for a Better Future* (pp. 7-36). Cham: Springer International Publishing.
- Walzer, N., & Hamm, G. (Eds.). (2012). *Community visioning programs: Processes and outcomes*. Routledge.
 - Yolal, M., Gursoy, D., Uysal, M., Kim, H. L., & Karacaoğlu, S. (2016). Impacts of festivals and events on residents' well-being. *Annals of tourism research*, 61, 1-18.
 - Zammit, A. (2017). Unlocking policy documents: Policy analysis in urban design. In *Explorations in Urban Design* (pp. 137-148). Routledge.
 - Ziakas, V. (2024). *Rethinking Events: A Critique and Reconfiguration*. Edward Elgar Publishing.

نحوه ارجاع به مقاله:

سالاری پور، علی اکبر؛ نیکمرد نمین، سارا؛ نوری پور سدهی، محمد؛ احمدی، زهرا (۱۴۰۵). نقش رویدادها در ترسیم چشم انداز مشترک شهری؛ مطالعه موردی: رویداد مردمی؛ رشت ۱۴۲۲، مطالعات شهری، ۱۵ (۵۸)، ۳-۱۸.

Doi: 10.22034/urbs.2025.143548.5154

Copyrights:

Copyright for this article is retained by the author(s), with publication rights granted to Motaleate Shahri. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited

